

Ivan Matičič

Morje je prebrodil

Ilustriral M. Gaspari

(Konec.)

Kakor blisk se je raznesla po vasi ta žalostno vesela novica. Na Hruševju se itak ne stresajo novice iz koša, razen kadar se zgodi kaj posebnega: ako se komu zvrne voz sena sredi pota, ako se vol naje sparjene detelje in počti, ako si krava zlomi rog ali se zgodi kaka podobna pomembnost, o, to je za Hruševje dogodek. Zdaj ti pa kar naenkrat prideta dva pastirca vsa raztrgana in opraskana, pa povesta, da prihajata pravkar iz brezna, povrh so ju pa še volkovi napadli. Oh, mati nebeška, to je bil

za Hruševje več ko dogodek. Teta Ratajka je pač poskrbela, da se je novica čimprej raznesla po vasi. Bila je naravnost ponosna, da sta prav njena pastirca to doživela in se tako junaško izkazala. »Kaj si mislite,« je govorila ljudem, »v tako globočino vam pade to revše, saj ni dosti manjkalo pa bi padlo prav v pekel, pa vam gre ta pobec noter in jo izvleče živo in zdravo. Ne, takih otrok pa ne premore nobena hiša!«

Ljudje so kar trumoma hodili gledat Tonco, da bi se na lastne oči prepričali, če je res še živa. Punče je pa ležalo v postelji in je bilo tako trudno, da ni moglo odgovarjati radovednim ljudem. Ko so se je dodobra nagledali, so šli še pod kozolec občudovat Tinča. Ta pa ni ležal, ampak je že pomagal stricu zmetavati suho deteljo na kozolec. To je ljudi še bolj spodbodlo, da kar verjeti niso mogli.

»Kaj, ti si jo izvlekel iz brezna?« so ga spraševali in debelo gledali. Tinč je pa skopo odgovarjal, le stric je zadovoljen prikimal pa ponosen pogledaval fanta.

»To bo gozdar, to,« so navduševali kmetje Rataja. Da, stric Rataj se že sam tega zaveda in ne bo pustil dolgo več Tinča pastirčevati, temveč ga bo jemal rajši s seboj v gozd in ga navajal na gozdarsko delo. Tako je sklenil danes v svojem srcu stric Rataj.

»V vsako brezno, ki ga najdem, vržem noter kako bruno,« reče neki kmet.

»Zakaj pa?« vprašajo nekateri.

»I zakaj, zato, da se živinče ujame, če telebne noter. Zakaj pa ti fant nisi prišel rajši klicat nas, da bi ti prišli reševat punče?«

»Klicat? Kam, ko pa nisem vedel, kje sem.«

»I, kaj bi ne vedel; v gozdu si bil, mi pa na Hruševju. Tako ti povem, če ne veš.«

»O, zdaj mi lahko pripovedujete, pa bi mi prišli rajši tja povedat,« se odreže dečko.

Pa ju niso hodili gledat samo vaščani, temveč tudi drugi ljudje so se zanimali zanj. Sam gospod župnik ju je želel videti in v nedeljo po maši

sta morala k njemu v župnišče, kjer ju je veselo pogostil. Gospod učitelj ju je pa vsem šolarjem postavil za zgled hrabrosti in vztrajnosti. Povsod v svetu je pa častitljiva navada, da nekateri občudujejo ali še celo obožujejo tistega, ki je nekaj velikega napravil ali dosegel, drugi ga pa gledajo po strani in bi ga najrajši utopili v žlici vode. To pa zato, ker jih je popadla neka nečedna bolezen, ki se imenuje zavist. Ta bolezen tudi hruševskim dečkom ni prizanesla in se je nekaterih nevarno lotila. Ti pobci so nekaj časa molče gledali Tinča, potlej so ga pa obkrožili in ga zasmehovali, češ da je nalašč pahnil Tonco v brezno, potlej si pa ni upal ponjo. No, pa niso naleteli na pravega, ko so se frkavci lotili Tinča. Ta jih je samo pisano pogledal in brž pograbil bič. O, to so jo odkurili natolcevalci in nič več si niso upali obregovati se obenj.

Je pa šel glas o tem doživetju tudi preko mej hruševskega območja. Marsikdo, ki je šel skozi Hruševje, se je potrudil do Ratajevih in se podrobneje zanimal za to dogodivščino. Prišla je končno tudi gruča turistov — in hruševski ljudje so jim brž s posebnim ponosom povedali, kako sta Ratajeva nekje globoko v Volkovnjaku štrbunknila v brezno. Čeprav je brezno držalo nekam na oni svet, sta pa le prišla ven živa in zdrava, drug drugega sta izvlekla iz prepada. Nazadnje so ju napadli še volkovi. A sta šla in sta vse zverine ne samo odpodila, temveč zmetala naravnost v brezno. Ljudje so kajpak v svojem navdušenju vso stvar prikazali tako, da se je lepše slišalo in prineslo Hruševju večjo slavo.

Gruča turistov se je seveda brž napotila k Ratajevim, kakor hitro je to zaslila. Kje sta ta dva velika korenjaka? Privedli so ju pred gosposke turiste — in ti so si ju zvedavi ogledali od vrha do tal. Vse od kraja sta jim morala razložiti, kako je bilo in kaj sta doživela. Nekateri so ju medtem slikali, eden ju je narisal za spomin, drugi si pa vse zabeležil, kar sta izpovedala, češ da bo poročal v časopisu, kdo sta Tinč in Tonca.

Eden izmed turistov, ki je bil videti zelo resen gospod, je pa nazadnje odvedel Tinča nekaj korakov proč od gruče pa ga vprašal: »Ti, fantek, ali bi hotel z mano v mesto?«

»Čemu?« se začudi Tinč.
»Kaj bi jaz v mestu?«

»Veš, vseč si mi,« mu reče gospod prijazno. »Za tako vztrajnega in odločnega fanta kakor si ti, je škoda, da pase na Hruševju krave. Tak dečko mora v mesto, da se izobrazi za kaj boljšega.«

»Kaj bi jaz tam?«

»Učil bi se kakega rokodelstva.«

»Kakšnega rokodelstva?«

»Na primer za mizarja ali ključavničarja. Postal bi lahko mehanik, iz mehanika pa šofer.«

»Kakšen šofer?«

»Nu, vozil se boš z avtomobilom.«

»S kakšnim avtomobilom?«

»S takšnim, ki dirja po cesti kakor blisk, a brez konj in volov.«
»Ne, takega ne maram,« odbije fant.
»No, boš pa postal pilot in se boš vozil z letalom.«
»S kakšnim letalom?« — »Letal boš po zraku kakor ptič.«
»Tudi tega ne maram. Ostanem rajši na Hruševju. Čez eno leto pa pojdeva s Tonco zopet na Zasade, tam je najlepše na svetu.«

Gospod se nasmehne, potreplje ga po rami in reče: »Prav imaš, dečko! Po svetu je lepo, a najlepše je v ljubem rodnem gnezdecu! Take sreče ne najdeš v nobenem kraju in v nobenem mestu! Zdravstvujta, Tinč in Tonca, zdravstvujta vsi ljudje v tem zdravem kraju! Na svidenje!« »Srečno!«

Mestna družba odhaja, ljudje se veseli ozirajo za njo, Tinč in Tonca pa stojita sredi med njimi.

Krista Hafner

Sveta družina in razbojnik

Po ljudski pesmi.

Ilustriral Fr. Podrekar.

Nekoč je živel drvar Lesorez. Sredi gozda je imel hišico in v hišici ženo, ki ga je vsak večer, ko se je truden od dela vračal domov, čakala na hišnem pragu, se mu prijazno nasmehnila in ga pozdravila. Leto in dan sta tako živela in sta bila zadovoljna. Čez leto in dan pa je rekel drvar ženi: »Še otročička bi rad, ki bi mi vselej pritekel naproti, kadar bi se zvečer vračal domov.« In žena je sklenila roki in je prosila Boga, naj jima da otročička, majhnega otročička, ki jima bo v veselje in tolažbo. Leto in dan je molila in čez leto in dan je res otročička dobila. Lepo ga je v ple-nice povila in v zibelko položila in ko se je zvečer drvar vrnil domov, mu ga je pokazala in rekla:

»Glej, otročička sva dobila!«

Drvar je bil otročička vesel, v naročje ga je vzel in mu lepo pesemko zapel. Pel mu je o smreki v gozdu, o orlu na višavi, o roži trnuljčici v grmu. In ko je nehal peti, je položil detece v zibelko in rekel ženi:

»O, da bi naše detece že skoraj hodilo!«

In čez čas je dodal:

»O da bi naše detece že skoraj govorilo!«

Minilo je leto, drugega pol in drvar je sleherni večer vzel detece iz zibelke in mu pesmice pel. Ko pa je minilo leto, drugega pol, je nekega večera vzel detece iz zibeli, ga postavil na tla, prijel za ročici in rekel: »Detece ljubljeno moje, hodi!«

Toda detece ni hodilo, na tla je počenilo in milo zajokalo. In drvarju se je otročiček zasmilil, položil ga je nazaj v zibelko in žalostno rekel: »Zakaj moje detece ne hodi?«

Drugi večer se je drvar sklonil nad detece v zibelki, prijel ga je za ročico in rekel: »Detece moje, reci ata! Detece moje, reci mama!« Toda detece ni govorilo, le v strop je strmelo in se za očeta ni zmenilo. In drvar je bil žalosten in je rekel: »Zakaj moje detece ne govori? Zakaj moje detece ne hodi?«

Od tega dne ni drvar otročička nikoli več v naročje vzel, ni ga ujčkal, ni mu pesmice pel. Le vsako leto enkrat se je pred njegovo posteljico ustavil in vprašal: »Ali moje detece že hodi? Ali moje detece že govori?« In ko je žena žalostna odgovorila, da še ne, je jezno zaklel, pograbil klobuk in v temni gozd odšel in vso noč ga ni bilo domov.